

Declaració de Bolonya

Declaració conjunta dels ministres europeus d'Educació reunits a Bolonya el 19 de juny de 1999

Gràcies als extraordinaris èxits dels últims anys, el procés europeu s'ha convertit en una realitat important i concreta per a la Unió i els seus ciutadans.

Les perspectives ampliades, junt amb l'aprofundiment de les relacions amb altres països europeus, proporcionen fins i tot una dimensió més àmplia a aquesta realitat. Mentrestant, som testimonis d'una conscienciació creixent en la major part del món acadèmic i polític i, en l'opinió pública, de la necessitat d'establir una Europa més completa i de més abast construïda, en particular, mitjançant el desenvolupament i l'enfortiment de la seva dimensió intel·lectual, cultural, social i científica i tecnològica.

En l'actualitat, l'Europa del coneixement està àmpliament reconeguda com un factor irremplaçable per al creixement social i humà i és un component indispensable per consolidar i enriquir la ciutadania europea, capaç de donar als seus ciutadans les competències necessàries per afrontar els reptes del nou mil·lenni, junt amb una consciència de compartició de valors i pertinença a un espai social i cultural comú.

Universalment, es consideren summament importants l'educació i la cooperació educativa per al desenvolupament i l'enfortiment de societats estables, pacífiques i democràtiques, i encara més tenint en compte la situació del sud-est europeu.

La declaració feta el 25 de maig de 1998 a la Sorbona basada en aquestes consideracions posava èmfasi en el paper central de les universitats en el desenvolupament de les dimensions culturals europees. S'hi ressaltava la creació de l'àrea europea d'educació superior com a via clau per promocionar la mobilitat dels ciutadans, la capacitat d'obtenció d'ocupació i el desenvolupament general del continent.

Alguns països europeus van acceptar la invitació a comprometre's en la consecució dels objectius assenyalats en la declaració mitjançant la seva firma o expressant la seva adhesió a aquests principis. La direcció presa per diverses reformes de l'ensenyament superior, llançades mentrestant a Europa, ha provocat la determinació d'actuar en molts governs.

Per la seva part, les institucions d'educació europees han acceptat el repte i han adquirit un paper principal en la construcció de l'àrea europea d'educació superior i també en la direcció dels principis fonamentals subjacents en la Carta Magna de la Universitat de Bolonya de 1988. Això és de vital importància, ja que la independència i l'autonomia de les universitats asseguren que els sistemes d'educació superior i d'investigació s'adaptin contínuament a les necessitats canviants, les demandes de la societat i els avenços en el coneixement científic.

S'ha fixat el rumb en la direcció correcta i amb propòsits racionals. Tanmateix, la consecució plena d'una major compatibilitat i comparabilitat dels sistemes d'educació superior requereix un impuls continu. Hem de donar-li suport promocionant mesures concretes per aconseguir

avenços tangibles. La reunió del 18 de juny, amb la participació d'experts autoritzats i d'alumnes de tots els nostres països, ens va aportar suggeriments molt útils sobre les iniciatives a prendre.

Hem d'apuntar, en particular, cap a l'objectiu d'incrementar la competitivitat del sistema europeu d'educació superior. Ja que la validesa i l'eficàcia d'una civilització es poden mesurar a través de l'atractiu que la seva cultura té per a altres països, hem d'assegurar-nos que el sistema d'educació superior europeu adquireixi un grau d'atracció mundial igual al de les nostres extraordinàries tradicions culturals i científiques.

Al mateix temps que afirmem la nostra adhesió als principis generals subjacents en la declaració de la Sorbona, ens comprometem a coordinar les nostres polítiques per assolir en un breu termini de temps, i en qualsevol cas dins de la primera dècada del tercer mil·lenni, els objectius següents, que considerem de capital importància per establir l'àrea europea d'educació superior i per promocionar el sistema europeu d'ensenyament superior a tot el món:

- L'adopció d'un sistema de titulacions fàcilment comprensible i comparable, fins i tot a través de la posada en marxa del suplement al diploma, per promocionar l'obtenció d'ocupació i la competitivitat del sistema d'educació superior europeu.
- Adopció d'un sistema basat essencialment en dos cicles fonamentals: grau i postgrau. L'accés al segon cicle requerirà que els estudis de primer cicle s'hagin completat, amb èxit, en un període mínim de tres anys. El diploma obtingut després del primer cicle també serà considerat en el mercat laboral europeu com a nivell adequat de qualificació. El postgrau conduirà al grau de mestria i/o doctorat, com en molts països europeus.
- L'establiment d'un sistema de crèdits —similar al sistema ETCS— com a mitjà adequat per promocionar una mobilitat estudiantil més àmplia. Els crèdits es podran aconseguir també fora de les institucions d'educació superior, entre d'altres maneres amb l'experiència adquirida durant la vida, sempre que estigui reconeguda per les universitats receptores involucrades.
- Promoció de la mobilitat, amb l'eliminació dels obstacles per a l'exercici efectiu de lliure intercanvi i prestant una atenció particular a:
 - l'accés a oportunitats d'estudi i formació i serveis relacionats per als alumnes
 - el reconeixement i la valoració dels períodes d'estada en institucions d'investigació, ensenyament i formació europees, sense perjudici dels seus drets estatutaris, per a professors, investigadors i personal d'administració.
- Promoció de la cooperació europea per garantir la qualitat per tal de

desenvolupar criteris i metodologies comparables.

- Promoció de les dimensions europees necessàries en educació superior, particularment dirigides al desenvolupament curricular, cooperació entre institucions, esquemes de mobilitat i programes d'estudi, integració de la formació i investigació.

Mitjançant aquesta declaració ens comprometem a assolir aquests objectius —dins del context de les nostres competències institucionals i respectant plenament la diversitat de cultures, llengües, sistemes d'educació nacional i de l'autonomia universitària— per consolidar l'àrea europea d'educació superior. Amb tal finalitat, seguirem les maneres de cooperació intergovernamental, junt amb les de les organitzacions europees no governamentals amb competències en educació superior. Esperem que les universitats responguin de nou amb promptitud i positivament i que contribueixin activament a l'èxit dels nostres esforços.

Convençuts que l'establiment de l'àrea europea d'educació superior demana permanentment suport, supervisió i adaptació a unes necessitats en constant evolució, decidim que ens trobarem una altra vegada d'aquí a dos anys per avaluar el progrés obtingut i els nous passos que s'hauran de seguir.